

שילטונו של עמוס בן-גוריון במישטרת תל-אביב, יחד עימו, ובעקבותיו, נאלצו לפרוש משירותם במישטרה כמה מנאמי ניו הקרובים ועושי-דברו, שהיה להם חלק בכך ששמה של מישטרת תל-אביב בתקופתו היה ידוע לשימצה.

בין הפורשים היה גם שלום ירקוני, מפקד המדור המרכזי לבילוש ועיקוב של מישטרת המחוז, ירקוני, שהוא בעל אמי ביציות פוליטיות ועיתונאיות שאינן עומות בשום יחס עם כישוריו בתחומים אלה, הועסק תחילה כמנהל מחלקת המודיעות של ידועות אחרונות. כשפרש מן העבודה זו, הקים יחד עם קציני מישטרה משותפים אחרים, שעבדו יחד עימו, כמו משה פרנקל ועמרם שרביט — את חברת מודיעין אזרחי.

החברה, שהוקמה בהון מניות של 20 אלף לירות, מומנה בצעדיו הראשונים בידי הפירסומאי אליעזר זורבין, בעל משרד הפירסום דחף, שהחזיק בחלק מן המניות באמצעות עורך-דין, אולם לימים אירעו סיכסוכים בין זורבין וירקוני, בי עקבותיהם פרש זורבין מהשותפות. במרץ 1971, נכנס לחברה כמנהל, מאז חודש מאי 1971, עמוס בן-גוריון, מנכ"ל אתא, מי שהיה מפקדו של שלום ירקוני במישטרת תל-אביב.

סיפור תולדותיה ומעלליה של חברת מודיעין אזרחי, דרכי השגת המידע שלה, שיטות פעולתה והצורה בה הפכה לאחד ממקדי הכוח הגדולים ביותר במדינה — הוא משימה עיתונאית בפני עצמה, המרייבת שטח נרחב. בקיצור רק ניתן לציין כי תוך עשר שנים צמחה החברה שהתחילה בצינעה לאימפריה מודיעינית רבת עוצמה, המחזיקה שלושה משרדים בארץ ואחד בחו"ל, מעסיקה אלפי עובדים, בעיקר בעבודות שמירה, ומחזירה

לית ומנהלה של חברת חקירות פרטית בשם א.מ.ן, שהתחזה בשמות אחרים כדי להשיג עבודות ממסדות ממשלתיות. כאשר ניהל אברהם להשיג גם עבודות שמירה בבנק הממשלתי של משרד-הארצות — הבנק לפיתוח התעשייה, הגיש נגדו מנכ"ל חברת החקירות מודיעין אזרחי, שלום ירקוני, תלונה לנציבות שירות המדינה. בעקבות תלונה זו הועמד אברהם למשפט בבית-הדין המשמעתי לז'בוני המדינה, הואשם בהעסקה שלא במסגרת תפקידו ללא קבלת רשות לכך ובתחזתות שאינה הולמת פקיד ממשלתי. המשפט עצמו, הנמשך זה למעלה משנה, טרם הסתיים.

הפרשה עצמה, על כל השלכותיה, היא בעלת עניין ציבורי רב. אולם יותר מזה, אשר החלקים שנחשפו בה עד כה, מעניינים בה הפרטים שנשאלו עדיין על-ידי מי. שכן הנסיון שנעשה להציג את אברהם כמרכז רשת ריגול מפלגתית בישראל, לטובתם של השרים יגאל אלון ופינחס ספיר, הוא נסיון מגוחך, אם אינו קרוב להטעיה מכוונת. אברהם בן-היהודי, מילואים, יליד רוסיה ועסקן מפתח אחדות העבודה לשעבר, רחוק מלהיות דמות מיסטרית כפי שניסו להציגו. למעשה הוא ממלא תפקיד בלתי רשמי של מעין "איש קשר" עם העיתונות, מעין ברוקר בבורסה של הידיעות הנמסרות בין העיתונאים לבין עצמם. כי

סקת באברהם ומנסה להציג אותו כאויב הציבור מיספר 1 בישראל. רק בתחילת חודש זה פירסם מבט רשמי מה תחת הכותרת, "קול הפרובוקטור, כל יישמע" שנכתבה בידי שלום ירקוני עצי מו ונחתמה בפסבדונים ש. אבייוראב, העוסקת כולה באברהם אהרונסון ומציינת גה אותו בסיגנון עיתונאי עדין, כהתפעה מסוכנת של סחי ומאוס בדמותו היה רי קיימת. אחרי ירקוני מפרט את רשמי מת מעלליו של אהרונסון הוא מגיע כי סוף הרשימה למתן עצה לראשי מיפלגת העבודה: "אלה רק חלק זעיר ממעלליו של אברהם אהרונסון, ובכל זאת יש לו סיכוי להתברג גם במערכת הבחירות הבאות... מאחר שישנה סכנה ממשית ולא רק חברתית בתופעה מבישה זו, יש לעשות הכל שבענות הבחירות הבאה לא יסופק רעל באוזני מעצבי מדיניות הבחירות של מיפלגת העבודה, וקול ה"פרובוקטור" בל יישמע!"

דחליל של ריגול פוליטי

מאחר שהנכתב בחבט מגיע רק לידעתם של אנשים מעטים, לא עוררה המערכה הפוליטית שמנהל ירקוני בעיתונו נגד אברהם שום הדים. עד לסוף השבוע שעבר, כאשר הצליח ירקוני לר-תום למלחמתו גם את היומון הארץ, ובי

ריגול מפלגתי או ריגול מסחרי?

עסקן מהשורה השניה הוא מקורב לאלון וספיר, וללא ספק מדווח להם על הלכי רוחות ועל ידיעות שטרם פורסמו, אך מאן ועד ריגול פוליטי קיים עדיין מרחק רב.

תפקיד הרבה יותר חשוב בפרשה יש דווקא לאלה שניסו להציג את אברהם כאויב הציבור מיספר 1. אם יש עניין ציבורי בפרשת אברהם, הרי הוא מתרכז בעיקר סביב פעילותו המוזרה של הגוף הנקרא מודיעין אזרחי.

אימפריה של מודיעין

מודיעין אזרחי הוקמה ב-1963 כחברה לחקירות פרטיות, שירותי שמירה ומחקרי שיווק, עליידי קבוצה של קציני מישטרה משותפים ממישטרת מחוז תל-אביב. היה זה כאשר הסתיים

עקבותיו את שאר עיתוני ישראל. כך התפוצצה פרשת אברהם אהרונסון, שנישנה נסיון להציגה כדוגמא לריגול פוליטי בישראל.

כתב הארץ: "אברהם הוא הבולט ב"קבוצה דלילה של פקידים ממשלה שכו"הם וקשריהם עם הצמרת הפוליטית — במקרה זה: לשכותיהם של אלון וספיר — נשמרים בצינעה. כוחו העיקרי, ולמעשה היחיד, של אהרונסון מבוסס על רשת מודיעין עניפה שהקים בשורה של מוסדות, מיפעלים, מיפלגות יריבות ופילו בתיידפוס. בעזרתם הוא מקיים עין בוחנת ופיקוח הדוק על יריבים: עם מי הם נפגשים, מה הם אומרים בי שיחות סגורות, מה תוכניהם ותנועו תיהם."

אך בכל זאת הגיע איש כזה לבית הדין המשמעתי של עובדי המדינה? לפי מבט והארץ הרי אברהם הוא בעי

איש המיסתורי

אברהם ("אברהם") אהרונסון, מנהל מנהל ההסברה תל-אביב, שניסה למצוא למרכזי רחמים תעסוקה כקצין ביטחון בכיר.

החודשי עולה על מילון ל"י. בעזרת קשריהם הטובים עם חבריהם שנשארו במישטרה, ובסיוע ידידיהם בי צמרת השלטון, בעיקר מקרב אנשי רפ"י לשעבר, הצליחו אנשי מודיעין אזרחי להגיע לתחומים שאיש ממחבריהם בשטח החקירות הפרטיות אינו מעז לחלוט עליו הם. בתקופות מסוימות העסיק המודיעין האזרחי בתשלום גם מודיעין מקרב עולם העיתונות, קנה בכך שליטה גם על חלק מעיתונאי ישראל.

ירקוני, בעצמו איש רפ"י, שבעבר העניק את שירותיו הטובים לאנשי מיפלגה זו, הקים לעצמו גם עיתון כלכלי, בו הוא יכול לתת פורקן לתיסכולים העיתוני נאיים ולמלחמות הפרטיות שלו. כך קרה שיותר מעשר שנים אחרי שי עמוס בן-גוריון סולק ממישטרת תל-אביב ונמחקת תדמיתה הרקובה של מישטרת מחוז זה, הצליח עמוס, בעזרת עושי-דבריו הנאמנים, להקים לעצמו מעין מישטרה פרטית, ששלוחותיה מתפשטות כסר טן לתחומים שונים של הפעילות המשי קית, הציבורית והחברתית במדינה.

שליטה במרכז הכלכלי

אחד המיזמים שהכריז מודיעין אזרחי על אברהם אהרונסון לא היה תה על בסיס אידיאולוגי. למרות שמנהלי מודיעין אזרחי ידועים כאנשי רפ"י, ור אילו אברהם מוכר כמקורבם של אלון וספיר, לא היתה ביניהם כל מחלוקת פור ליטית. פרשת אברהם התפוצצה תוך כדי נסיונם של המרגלים הפרטיים להגן על אחד הבסיסים העיקריים של קיומם. בין שאר המשימות שנטלת על עצמה חברת מודיעין אזרחי, קיימת גם המשימה של אספקת קציני-ביטחון למוסדות ציבור, כך, למשל, מכהנים קציני ביטחון מטעם מודיעין אזרחי כאחראים לביטחון של מוסדות כמו בנק לאומי, מרכז קופת חולים, בורסת היהלומים, נמלי תל-אביב ויפו, בנייני פילץ, ועוד שורה שלמה של מוסדות.

אולם ללא ספק, המישרה החשובה ביותר שמאייש איש מודיעין אזרחי, היא מישרת קציני-הביטחון של הבנק לפיתוח (המשך בעמוד 22)

יום ראשון
כ"ה ניסן תשל"ב
9.4.1972

עיתון יומי

גיליון 222

70 אגורות

מבט

לכלכלה ולחברה

תסיסה בצמרת העבודה

מנהל בכיר במשרד ההסברה בעל עסק פרטי לשרותים אוסף אינפורמציה ומדליף בשרותו הפרטי של יגאל אלון נגד יריבים אישים במפלגת העבודה

למחרת שנידע לאנשי צמרת כי מן אהרונסון עסק בתחזית אינפורמציה ולא תמיד לשם טובים, החלו לתהדר על תופעה זו. ואף הביאו עין זה לידעת משרד ביטחון הממשלה.

אישים בצמרת המדינה בוחש ידו על אברהם אהרונסון ון לשם יריבו המושבע. אהרונסון, שניסו להציגו כדוגמא לריגול פוליטי, הוא בעצמו מקורב לאלון וספיר.

נוסף לתפקידו העיסוקי אלה, הוא משמש כאיש מודיעין פרטי של אברהם אהרונסון, שניסו להציגו כדוגמא לריגול פוליטי.

— סאת אריה פנטו
סופר "מבט" —

הגיבור הלאומי

איש הביטחון שסיכל בשעתו ניסיון התנקשות של מחבלים במטוס אל-על בציריך.